

WYNIKOWY SZACUNEK GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

93-176 Łódź ul. Suwalska 29
tel. 42 6839-100, 6839-101

<http://www.stat.gov.pl/lodz/>
mail: SekretariatUSLDZ@stat.gov.pl

WYNIKOWY SZACUNEK PRODUKCJI GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2009 R.^{1/}

- Zbiory głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2009 r. przedstawiają się następująco:
- **zboża ogółem** - 2092,0 tys. t, tj. o 12,3% więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 23,9% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007;
  - **rzepak i rzepik** - 46,7 tys. t, tj. o 17,9% więcej od zbiorów ubiegłorocznych i o 99,4% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007;
  - **ziemniaki** - 1066,8 tys. t, tj. mniej odpowiednio: o 8,7% od zbiorów roku poprzedniego i o 11,4% od średnich zbiorów z lat 2003-2007;
  - **buraki cukrowe** - 311,1 tys. t, tj. więcej od zbiorów uzyskanych w roku 2008 o 5,9% oraz mniej o 26,2% od średnich zbiorów z lat 2003-2007;
  - **warzywa gruntowe** - 604,7 tys. t, tj. o 6,7% więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym i o 9,1% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007;
  - **owoce z drzew** - 393,6 tys. t, tj. o 16,1% mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym, ale o 31,3% więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007;
  - **owoce z krzewów
owocowych i plantacji
jagodowych** - 55,2 tys. t, tj. mniej od zbiorów z roku 2008 o 8,0% oraz niewiele więcej od średnich zbiorów z lat 2003-2007 (wzrost o 0,5%).

Na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku wpływ miały następujące czynniki:

- długa i ciepła jesień 2008 r. pozwalająca na dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin w końcowej fazie wzrostu przed wejściem upraw w stan zimowego spoczynku,
- korzystne warunki zimowania ozimin bez odnotowanych strat w zasianej powierzchni,

^{1/} Informacja zawiera wyniki trzeciego w br. tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw gruntowych i owoców opracowane na podstawie wyników reprezentacyjnego badania „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich” przeprowadzonego w czerwcu 2009 r., reprezentacyjnego badania plonów zbóż i pozostałych upraw rolnych, szacunków i ekspertyz rzeczoznawców terenowych i wojewódzkich oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek.

- opady deszczu występujące od połowy maja poprawiające stan uwilgotnienia gleby po okresie zbyt słabego zaopatrzenia roślin w wodę,
- sprzyjający przebieg pogody w sierpniu i wrześniu dla wzrostu okopowych, warzyw oraz roślinności łąkowej.

Niekorzystny wpływ miały natomiast:

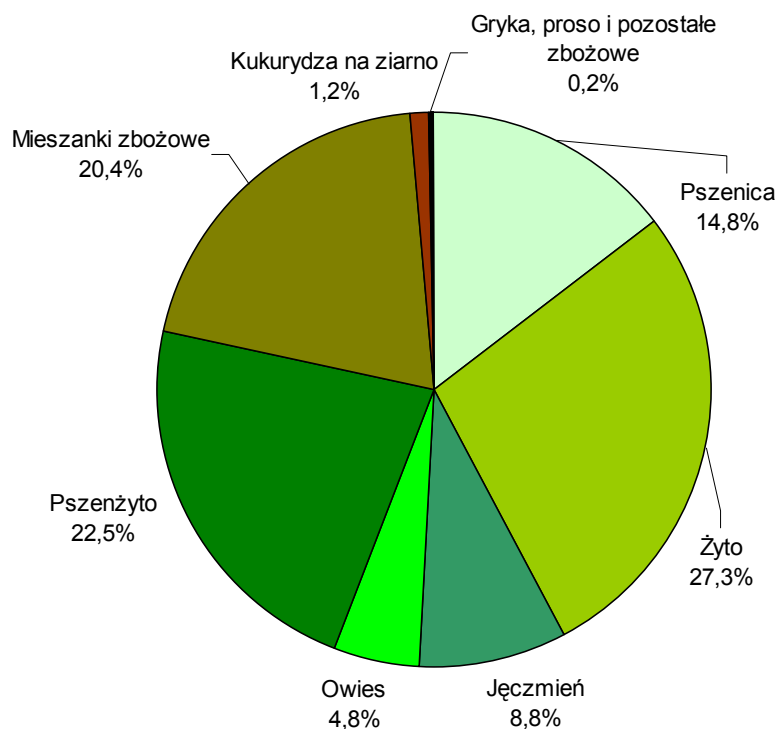
- długotrwałe wiosenne chłody oraz znaczne spadki temperatur, które spowodowały przemarznięcia kwiatów i zawiązków owocowych w sadach,
- brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie w kwietniu i na początku maja wpłynął hamująco na wschody oraz wzrost i rozwój upraw szczególnie jarych,
- wtórne zachwaszczenie plantacji w dalszym okresie wegetacji spowodowane częstymi opadami deszczu uniemożliwiającymi zastosowanie chemicznego i mechanicznego zwalczania chwastów,
- nadmierne opady deszczu w lipcu połączone z silnym wiatrem powodujące wyleganie zbóż i osypywanie się nasion rzepaku,
- niski poziom wykorzystania w uprawach kwalifikowanego materiału siewnego i sadzeniakowego.

PRODUKCJA ROLNICZA

Zboża

Według danych z szacunku wynikowego **powierzchnia uprawy zbóż ogółem** (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) wyniosła 665,4 tys. ha i była zbliżona do powierzchni ubiegłorocznej (spadek o 0,2%) oraz większa od średniej powierzchni z lat 2003-2007 o 35,4 tys. ha (o 5,6%).

Struktura powierzchni upraw zbożowych w 2009 r.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 31,4 dt/ha, tj. o 12,1% więcej niż w 2008 r., a w stosunku do średniej z lat 2003-2007 więcej o 17,2%.

Uzyskane w 2009 r. wyższe plony zbóż w stosunku do roku 2008, jak i średnich plonów z lat 2003-2007 są wynikiem przede wszystkim sprzyjającego układu warunków wilgotnościowych w maju i w czerwcu 2009 r., tj. w okresie największego zapotrzebowania zbóż na wodę.

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi większy wzrost plonów w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w zbożach jarych (o 19,0%), natomiast mniejszy w zbożach ozimych (o 8,5%).

Zbiory zbóż ogółem w 2009 r. wyniosły 2092,0 tys. t i były wyższe odpowiednio: od zbiorów ubiegłorocznych o 228,7 tys. t (o 12,3%) i od średnich zbiorów z lat 2003-2007 o 403,7 tys. t (o 23,9%).

Wyższe od ubiegłorocznych zbiory zbóż wynikają zarówno z lepszych plonów, jak też ze wzrostu powierzchni uprawy zbóż intensywne: pszenżyta o 13,8% oraz jęczmienia o 1,8%.

Tabl. 1. Produkcja zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007= =100 ^a	2008=100
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	630,0	666,5	665,4	105,6	99,8
Plony z 1 ha w dt	26,8	28,0	31,4	117,2	112,1
Zbiory w tys. t	1688,3	1863,4	2092,0	123,9	112,3
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI					
Powierzchnia w tys. ha	617,2	655,1	656,0	106,3	100,1
Plony z 1 ha w dt	26,4	27,6	31,1	117,8	112,7
Zbiory w tys. t	1631,1	1809,8	2043,0	125,3	112,9

^a Przeciętne roczne.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 306,9 tys. ha, tj. więcej w porównaniu do powierzchni ubiegłorocznej o 17,0 tys. ha (o 5,9%). Udział zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 46,8%, tj. o 2,5 pkt. proc. więcej od roku ubiegłego.

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano 349,2 tys. ha, tj. mniej niż w 2008 r. o 16,0 tys. ha (o 4,4%), a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 53,2% i obniżył się o 2,5 pkt. proc.

Powierzchnia uprawy kukurydzy na ziarno wyniosła 7,8 tys. ha, tj. mniej w porównaniu z rokiem 2008 o 22,7% i aż o 31,5% mniej od średniej z lat 2003-2007.

Przy plonach ziarna na poziomie 61,0 dt/ha zbiory ziarna kukurydzy wyniosły 47,3 tys. t i były niższe od uzyskanych w roku poprzednim o 9,0%.

Rzepak i rzepik

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego) w 2009 r. wyniosła 16,9 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 1,6 tys. ha (o 10,3%), a od średniej z lat 2003-2007 większa o 6,8 tys. ha (o 66,9%).

Zasiewy rzepaku i rzepiku jarego stanowiły tylko 2,4% ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku.

Uzyskane w 2009 r. **plony** wyszacowano na poziomie 27,5 dt/ha, tj. więcej od uzyskanych w roku poprzednim i średniej z lat 2003-2007 odpowiednio o 6,6% i o 19,0%.

O dość wysokim plonowaniu głównie rzepaku ozimego w bieżącym roku zdecydowały następujące czynniki:

- wyrównane wschody i prawidłowy rozwój roślin przed wejściem w stan zimowego spoczynku,
- dobre warunki zimowania (brak strat mrozowych),
- opady w maju i czerwcu likwidujące suszę glebową i poprawiające stan plantacji.

Niekorzystny wpływ miały natomiast występujące w I połowie lipca częste opady deszczu na zmianę z okresami słonecznej i upalnej pogody powodujące pęknięcie łuszczyń oraz osypywanie się nasion.

Zbiory rzepaku i rzepiku wyniosły 46,7 tys. t i były wyższe odpowiednio o 7,1 tys. t (o 17,9%) i aż o 23,3 tys. t (o 99,4%) od średnich zbiorów z lat 2003-2007.

Tabl. 2. Produkcja rzepaku i rzepiku

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007 = =100 ^a	2008=100
Powierzchnia w tys. ha	10,1	15,4	16,9	166,9	110,3
Plony z 1 ha w dt	23,1	25,8	27,5	119,0	106,6
Zbiory w tys. t	23,4	39,6	46,7	199,4	117,9

a Przeciętne roczne.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) w 2009 r. wyniosła 50,7 tys. ha i była mniejsza odpowiednio o: 12,2 tys. ha (o 19,3%) od ubiegłorocznej i o 17,9 tys. ha (o 26,1%) od średniej z lat 2003-2007.

Brak opadów do połowy maja opóźnił wschody ziemniaków, ale poprawa warunków wilgotnościowych od połowy lipca wpłynęła dodatnio na zawiązywanie i wzrost bulw oraz w pełni umożliwiła wykorzystanie nawożenia mineralnego.

Na wysokość tegorocznych plonów, szczególnie odmian średnio późnych i późnych, wpłynęły korzystnie także warunki pogodowe w późniejszym okresie wegetacji oraz podczas zbiorów.

Plony ziemniaków w 2009 r. wyniosły 210 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 24 dt/ha (o 12,9%), a od średnich plonów z pięciolecia (2003-2007) wyższe o 35 dt/ha (o 20,0%).

Zbiory ziemniaków wyniosły 1066,8 tys. t i były niższe, ze względu na zmniejszenie areалу uprawy w stosunku do lat poprzednich odpowiednio: o 101,5 tys. t (o 8,7%) od zbiorów w 2008 r. i o 137,8 tys. t (o 11,4%) od średnich zbiorów z lat 2003-2007.

Tabl. 3. Produkcja ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Powierzchnia w tys. ha	68,7	62,9	50,7	73,9	80,7
Plony z 1 ha w dt	175	186	210	120,0	112,9
Zbiory w tys. t	1204,6	1168,3	1066,8	88,6	91,3

a Przeciętne roczne.

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2009 r. wyniosła 6,7 tys. ha i była zbliżona do ubiegłorocznej (wzrost o 0,2%) oraz o 3,3 tys. t (o 32,8%) niższa od średniej z lat 2003-2007.

W II połowie kwietnia i I dekadzie maja brak opadów spowodował wyczerpanie zapasów wody w glebie i pogorszenie warunków wschodów i wegetacji buraków cukrowych. Poprawa warunków wilgotnościowych od II połowy maja i w czerwcu przyczyniła się do intensywnego wzrostu masy liści i prawidłowego rozwoju systemu korzeniowego.

Utrzymujące się bardzo dogodne warunki pogodowe w okresie lata i jesieni wydłużyły okres wegetacji i wpłynęły korzystnie na uzyskane plony.

Plony buraków cukrowych wyszacowano na 463 dt/ha, tj. więcej odpowiednio o 5,7% od ubiegłorocznych i o 9,7% od średniej z lat 2003-2007.

Tabl. 4. Produkcja buraków cukrowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009 ^b		
	w liczbach bezwzględnych			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Powierzchnia w tys. ha	10,0	6,7	6,7	67,2	100,2
Plony z 1 ha w dt	422	438	463	109,7	105,7
Zbiory w tys. t	421,4	293,7	311,1	73,8	105,9

a Przeciętne roczne. b Szacunek wynikowy.

Zbiory buraków cukrowych w 2009 r. oszacowano na 311,1 tys. t, tj. więcej o 17,4 tys. t (o 5,9%) od uzyskanych w 2008 r., ale o 110,3 tys. t (o 26,2%) mniej od średnich zbiorów z lat 2003-2007.

Siano łąkowe

Produkcja z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) łącznie z trzech pokosów wyniosła 876,7 tys. t i była wyższa od uzyskanej w 2008 r. o 139,7 tys. t (o 19,0%) i o 188,7 tys. t (o 27,4%) wyższa od średnich zbiorów z lat 2003-2007.

Stan trwałych użytków zielonych po łagodnej zimie był dobry, jednak niekorzystny układ warunków wilgotnościowych w kwietniu i na początku maja oraz chłodne noce przyczyniły się do spowolnienia wzrostu roślinności łąkowej. Intensywne opady występujące w II połowie maja znacząco poprawiły stan plantacji trwałych użytków zielonych ale nie sprzyjały suszeniu traw, a zebrane siano było słabej jakości.

Plony I pokosu siana wyszacowane zostały na 29,6 dt/ha, tj. o 11,4% mniej od plonów uzyskanych w roku 2008. Warunki wegetacji roślinności łąkowej po zbiorze I pokosu były bardzo korzystne dla przyrostu biomasy roślinności łąkowej pod zbiory II pokosu, a brak opadów w czasie zbioru II pokosu siana umożliwiał sprawne jego dosuszenie.

Plony II pokosu z łąk trwałych wyniosły 22,6 dt/ha i były wyższe o 140,4% od wyjątkowo niskiego plonu II pokosu siana w roku ubiegłym spowodowanego suszą.

W sierpniu i we wrześniu warunki pogodowe dla wzrostu traw były nadal korzystne, a dostateczne uwilgotnienie gleby wpłynęło na bardzo dobry odrost **III pokosu**, który wyniósł 11,3 dt/ha i był wyższy od roku poprzedniego o 37,8%.

PRODUKCJA UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa gruntowe

W bieżącym roku panujące warunki agroklimatyczne były bardzo zmienne. Niezbyt wczesna wiosna spowodowała opóźnienie siewów warzyw gruntowych. Niedostateczna ilość opadów w kwietniu oraz niskie temperatury nie sprzyjały wschodom i wzrostowi warzyw gruntowych. Opady występujące od połowy maja poprawiły stan upraw, natomiast obfite opady deszczu w czerwcu i lipcu spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby, co w połączeniu z umiarkowanymi temperaturami powietrza miało niekorzystny wpływ na plonowanie gatunków ciepłolubnych (ogórków i pomidorów). Późniejsze, spełniające wymagania roślin warunki termiczne i wilgotnościowe przyczyniły się do wysokiego poziomu plonowania warzyw gruntowych, a w szczególności warzyw korzeniowych.

Zbiory warzyw gruntowych, przy nieznacznie zwiększonej w porównaniu do roku ubiegłego powierzchni uprawy (wzrost o 0,6%) wyniosły 604,7 tys. t i były wyższe od zbiorów ubiegłorocznych o 37,8 tys. t, tj. o 6,7%. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano wyższe zbiory większości podstawowych gatunków warzyw z wyjątkiem gatunków ciepłolubnych – ogórków i pomidorów,

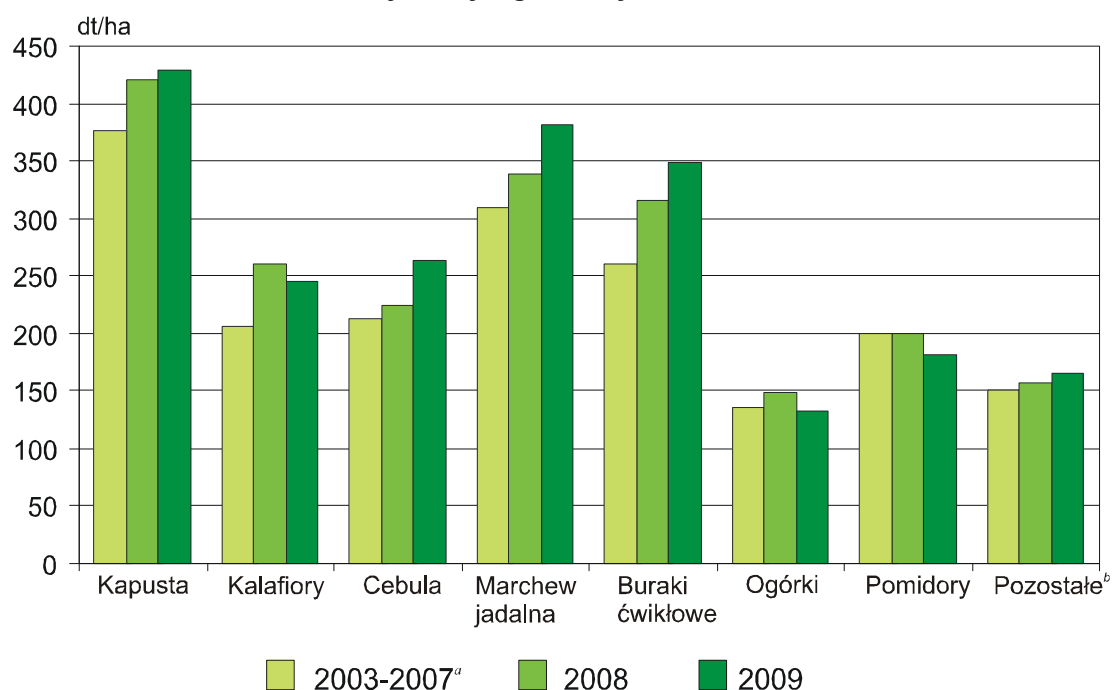
a także kalafiorów. Niższe zbiory kalafiorów wynikają z niższego poziomu plonowania (głównie odmian wczesnych) oraz zmniejszonej powierzchni uprawy tego gatunku.

Tabl. 5. Zbiory warzyw gruntowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Ogółem	554232	566936	604749	109,1	106,7
Kapusta	137160	143538	148013	107,9	103,1
Kalafiory	19344	26696	23184	119,9	86,8
Cebula	104983	90441	103947	99,0	114,9
Marchew jadalna	118913	118968	133355	112,1	112,1
Buraki ćwikłowe	33846	44119	53456	157,9	121,2
Ogórki	43344	43652	40079	92,5	91,8
Pomidory	26287	24400	21786	82,9	89,3
Pozostałe ^b	70355	75122	80929	115,0	107,7

a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Plony warzyw gruntowych w dt z 1 ha

a Przeciętne roczne. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Owoce z drzew

Zbiory owoców z drzew w bieżącym roku wyniosły 393,6 tys. t i były mniejsze o 75,6 tys. t (o 16,1%) od rekordowych zbiorów ubiegłorocznych.

Niższe zbiory wynikają z faktu, iż znaczna część upraw sadowniczych została dotknięta przymrozkami wiosennymi w połowie maja. Występujące przymrozki spowodowały przemarznącie wykształconych już zawiązków oraz kończących kwitnienie kwiatów, w tym najbardziej jabłoni, a w mniejszym procencie gruszy i śliw. Ponadto łagodna zima przyczyniła się do nasilenia występowania szkodników drzew i krzewów owocowych, a wilgotna pogoda w dalszym okresie wegetacji spowodowała duże nasilenie chorób grzybowych. Stąd też handlowa jakość owoców jest słabsza. Tegoroczne niskie ceny skupu wiśni pokrywające jedynie koszty zbioru spowodowały, że część owoców pozostała na drzewach niezebrana.

Niskie zbiory z podstawowych gatunków drzew owocowych, z wyjątkiem czereśni i pozostałych są niższe od ubiegłorocznych: jabłka - o 15,2% (przewidywane zbiory 336,9 tys. t), gruszki - o 19,6% (przewidywane zbiory 10,3 tys. t), śliwki - o 20,6% (przewidywane zbiory 14,7 tys. t), wiśnie - o 28,7% (przewidywane zbiory 25,5 tys. t).

Zbiory czereśni w bieżącym roku osiągnęły rekordowy poziom 4,7 tys. t, tj. o 37,3% więcej niż w roku ubiegłym. Z uwagi na występujące choroby grzybowe, a także nadmierne opady deszczu jakość owoców czereśni była niższa, a owoce odmian średnio wczesnych w przeważającym odsetku nie zostały zebrane z uwagi na ich niską jakość handlową.

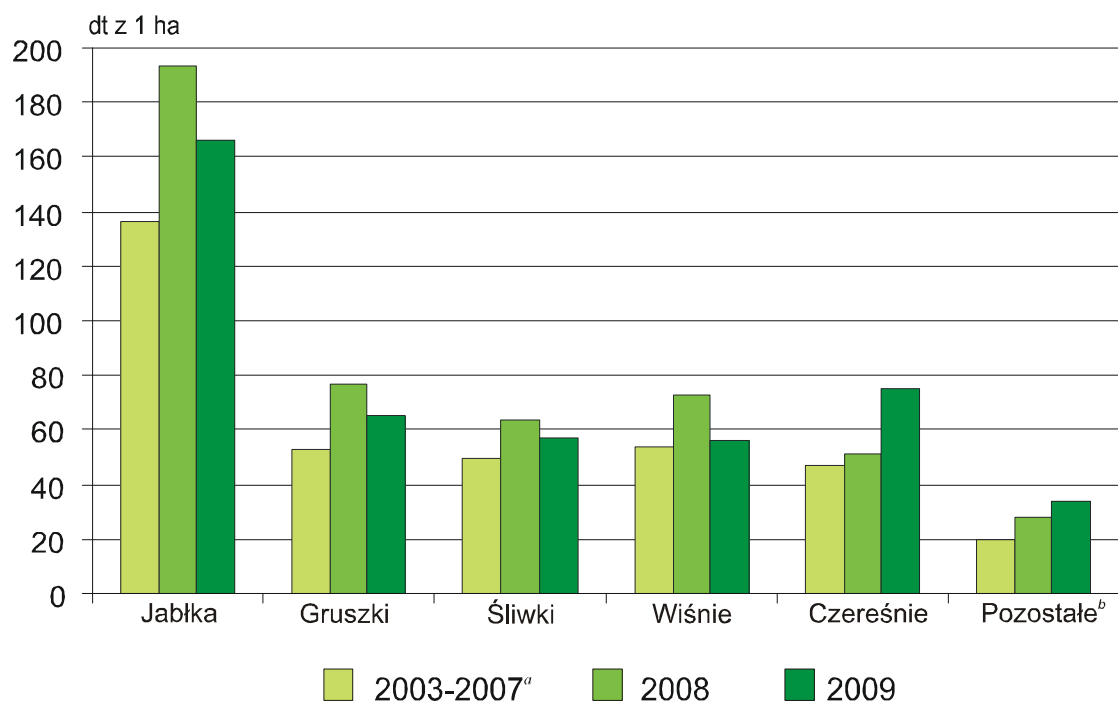
Tabl. 6. Zbiory owoców z drzew owocowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Ogółem	299809	469223	393617	131,3	83,9
Jabłka	250692	397179	336910	134,4	84,8
Gruszki	7638	12827	10309	135,0	80,4
Śliwki	13088	18547	14721	112,5	79,4
Wiśnie	24379	35763	25513	104,7	71,3
Czereśnie	3038	3357	4608	151,7	137,3
Pozostałe ^b	974	1550	1556	159,8	100,4

a Przeciętne roczne. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Plony owoców z drzew w dt z 1 ha

^a Przeciętne roczne. ^b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Bieżący rok dla upraw owoców jagodowych, podobnie jak dla drzew owocowych okazał się mniej korzystny. Szczególnie duże straty w plonowaniu spowodowane były przymrozkami wiosennymi, a największe w uprawach porzeczki czarnej. Nieco lepsze było plonowanie porzeczki kolorowej.

Łączne zbiory owoców jagodowych wyniosły 55,2 tys. t, co oznacza spadek o 4,8 tys. t (o 8,0%) w stosunku do roku ubiegłego.

Areał uprawy truskawek w bieżącym roku był niższy od ubiegłorocznego o 5,1%. Tegoroczne zbiory truskawek zostały oszacowane na 17,6 tys. t, tj. więcej o 26,8% od zbiorów ubiegłorocznych. Na większości plantacji nie wystąpiły straty mrozowe; kwitnienie i zawiązywanie owoców było bardzo dobre. Jednak nadmierne opady deszczu w okresie zbiorów powodowały znaczne gnicie owoców, a tym samym pogorszenie ich jakości. Także na wielu plantacjach, zwłaszcza nieściółkowanych, obserwowano duże nasilenie szarej pleśni.

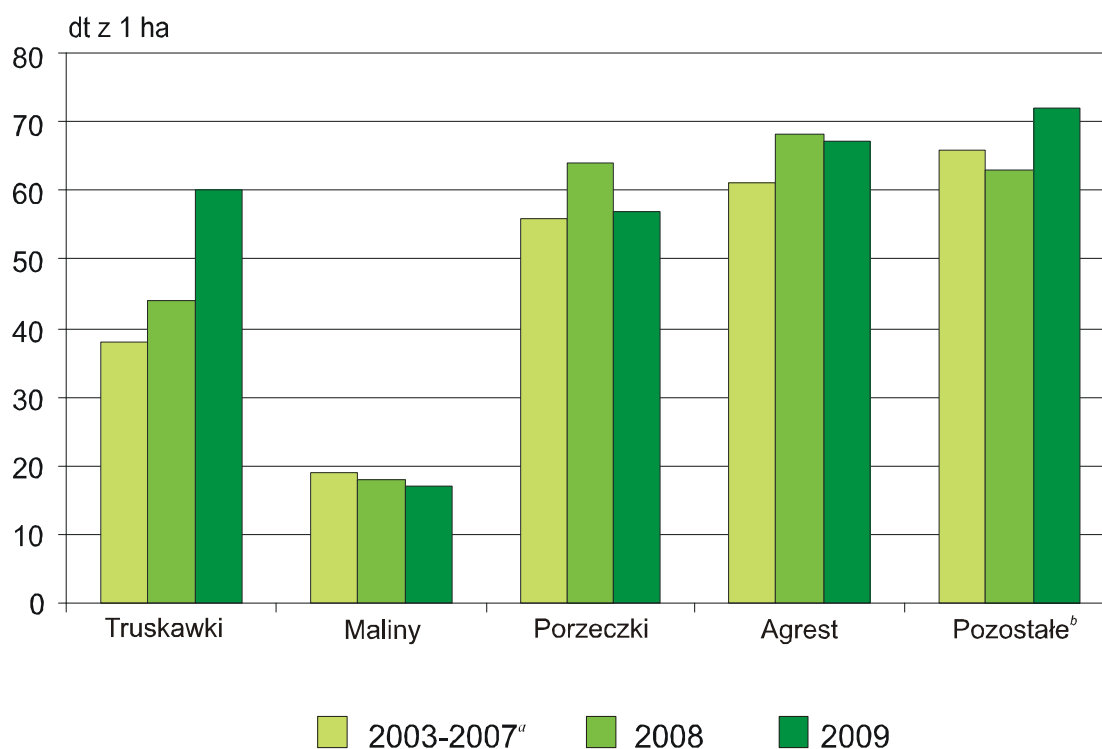
Tegoroczne zbiory malin wyniosły 394 t i były o 9,0% niższe od zbiorów ubiegłorocznych. Na wysokość zbiorów zasadniczy wpływ miała duża częstotliwość opadów deszczu i niskie temperatury w czerwcu i lipcu, które spowodowały złą jakość owoców.

Tabl. 7. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003-2007 ^a	2008	2009		
	w tonach			2003-2007= =100 ^a	2008=100
Ogółem	54912	60000	55206	100,5	92,0
Truskawki	13327	13918	17643	132,4	126,8
Maliny	394	433	394	100,0	91,0
Porzeczki	29932	32411	26334	88,0	81,3
Agrest	686	835	771	112,4	92,3
Pozostałe ^b	10575	12403	10064	95,2	81,1

^a Przeciętne roczne. ^b Aronia, borówka wysoka i inne (leszczyna, poziomka, winorośl i pozostałe).

Plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w dt z 1 ha

^a Przeciętne roczne. ^b Aronia, borówka wysoka i inne (leszczyna, poziomka, winorośl i pozostałe).

Opracowanie: Edward Bedlechowicz, Teresa Binio, Włodzimierz Janek

WYDZIAŁ BADAŃ ANKIETOWYCH

Opracowanie graficzne: Aleksandra Krupińska

WYDZIAŁ ANALIZ